

ŽIVLJENJE IN DELO ŽIROVSKEGA SKLADATELJA IN GLASBENIKA ANTONA JOBSTA (1894–1981)

Anton Jobst je bil rojen 12. septembra 1894 na Brdu (Eggu) pri Šmohorju (Hermagorju) na avstrijskem Koroškem v Ziljski dolini kot drugi od treh sinov. Oče Nikolaj, podeželski mežnar in vaški organist, je bil Antonu prvi učitelj v življenju in glasbi, njegovi ostrini pa se je pridružila še materina milina (Marjana/Marianne/, roj. Grafenauer). Drugi učitelj mu je bil stric po materini strani dr. Ivan Grafenauer, poslanec in organist v cerkvi sv. Križa v bližnjem Beljaku. Šestnajstleten se je Anton Jobst jeseni 1910 odpravil v Ljubljano in pričel obiskovati Orglarsko šolo ljubljanskega Cecilijanskega društva. Glavni učitelj in mentor tudi v kasnejšem Jobstovem kompozicijskem delu je postal in ostal takratni vodja ljubljanske Orglarske šole, regens chori ljubljanske stolnice, monsignor in stolni vikar profesor Stanko Premrl. Odlični organist-koncertant in improvizator in plodoviti slovenski skladatelj je bil Jobstu trdna opora v življenju in pri študiju glasbe. Tako je Jobst študij triletne Orglarske šole končal v dobrih dveh letih z odličnim uspehom. Že med študijem je Jobst profesorja Premrla občasno zamenjeval na koroški stolnici v Ljubljani. Po ljubljanski šoli in na pobudo Premrla je Jobst nato odšel v jeseni 1912 za organista v Žiri nad Škofjo Loko. Z občasnimi in dodatnimi službami v tamkajšnji hranilnici, konsumnem društvu, krajevnem matičnem uradu in v tovarni športne obutve – kasnejši »Alpini« je Jobst preživel večino svojega življenja v Žireh. Posvetil se je predvsem glasbi, tako na cerkvenem kakor tudi posvetnem poustvarjalnem in ustvarjalnem področju. V Žireh se je Jobst tudi poročil (1922) z Marijo-Minko Kathern, sopranistko ljubljanskega stolnega zbora, ustvaril družino s petimi otroki (danes živijo še štirje: sinova Nikolaj v Beogradu in Vital v Argentini, hčerki Mojca v Ljubljani in Verena v Celovcu, vsi izven Žirov), z ženo Marijo pa sta si v Žireh zgradila tudi lasten dom. S krajšimi prekinitvami (bil je aktivist in udeleženec prve svetovne vojne, 1915–20, po drugi svetovni vojni pa je bil konfiniran v Celovcu v Avstriji, 1945–47) je Jobst preživel v Žireh vse svoje življenje. Tu je komponiral, vodil cerkveni zbor, številne posvetne zборе, igral klavir in orgle, učil v osnovni in glasbeni šoli ter v gimnaziji, vodil salonski in pihalni orkester in še marsikaj. Umrli je v Žireh v visoki starosti – v 87. letu, 11. julija 1981. V Žireh je tudi pokopan.

Za svoje delo je Jobst prejel številna priznanja in nagrade: red zaslug za narod s srebrno zvezdo (1965), veliko plaketo Občine Škofja Loka (1972), visoko cerkveno odlikovanje papeža Janeza Pavla VI. – red viteza Gregorija (1972) kot najvišje možno odlikovanje za laike v rimsko-katoliški cerkvi, gorenjsko Prešernovo nagrado (1976), Gallusovo plaketo Zveze kulturnih organizacij Slovenije (1981) itd. Obsežno zapuščino s tiski, rokopisi in izvirno skladateljevo delo hrani pokojnikova vdova Marija Jobst na skladateljevem domu v Žireh, Polje 34.

Zaradi relativno obsežnega kompozicijskega (glasbenega) opusa Antona Jobsta je bilo potrebno pri podrobnih muzikoloških analizah pristopiti selektivno. Čeprav

Salonski orkester Sokolskega društva v Žireh. Na fotografiji vidimo Jobsta z violino (stoji prvi z leve). Morda je poprijel zanjo v tem primeru, ker ga niso mogli slikati zunaj pri pianinu (klavirju)

Jobst pravzaprav ni imel za seboj nikakršne kompozicijske šole, je njegov delež v glasbeni poustvarjalnosti najmanj toliko vreden kakor na ustvarjalnem področju. Ker je ustvarjal na posvetnem in cerkvenem področju od leta 1912 dalje, ko se pojavi skladateljev kompozicijski prvenec – mašna pesem *PRED BOGOM POKLEKNIMO*, ki je bila v zasedbi za mešani zbor in orgle istega leta že tudi objavljena – tiskana v Cerkvenem glasbeniku, je Jobstov kompozicijski opus res ogromen. Prvi daljši vokalno-instrumentalni glasbeni cikel *PET POSTNIH PESMI* iz leta 1930 (Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana) je komponiran za mešani zbor in orgle, njegovi stavki pa so: *Tam na vrtu Oljske gore*; *Sveti križ*; *O grešna stvar*; *Počaščena*, *Leva rana* in *Tvoje čem trpljenje peti*. Oblikovno ima vseh pet zborov enostavne pesemske oblike, tudi melodično so vokalni deli enostavni, zasedbeno so vokalni deli enostavni, zasedbeno pa nastopajo vse mogoče kombinacije znotraj mešanega pevskega zbora in orgel. Orgle nastopajo tudi solistično za izpopolnitev prediger, mediger in poiger. V harmonskem jeziku je Jobst že v tem ciklusu nakazal enega svojih prvih kompozicijskih vrhuncev v ustvarjalnem obdobju med obema vojnama (1920–41). V zadnji od navedenih pesmi (*Tvoje čem trpljenje peti*) je Jobst harmonsko govorico zaostрил do skrajnosti z uporabo kromatike in številnih alteriranih tonov tako v melodiji kakor v harmoniji. Prav v tem harmonskem kompozicijskem elementu se je Jobst še najbolj oddaljil od siceršnje romantično koncipirane in tudi stilno orientirane glasbe k pozni romantiki. Čeprav je omenjeni cikel že iz leta 1921 in je bila potem skladba še ponatisnjena, le sodi v to vrsto Jobstovih kompozicijskih uspehov na cerkvenem-duhovnem-sakralnem področju ustvarjanja.

Iz leta 1934 je omembe vreden moški zbor (a cappella – brez spremljave) *KAM PA, FANTJE, DREV' V VAS POJDEMO?* na posvetnem ustvarjalnem področju. Čeprav gre v tem primeru le za harmonizacijo ljudske pesmi, je Jobst tudi v tem zboru nadaljeval že navedene kompozicijske prijeme. Tem pa se je pridružil še element tempa, ki je kot problematičen kompozicijski prijem nakazan že v prvem taktu te kompozicije (rubato tempo, brez taktic, nered lahke in težke dobe v primerjavi z literarnim besedilom) in ki Jobsta spremlja še naprej do konca njegovega kompozicijskega glasbenega opusa.

Iz leta 1936, torej še vedno iz časov prvega Jobstovega ustvarjalnega vrhunca, izvira še en Jobstov mašni glasbeni tekst – kratka slovenska maša *BOG NA SVOJ SE ROD OZRI*, prav tako komponirana za mešani zbor in orgle. Naspluh je Jobst ostal v cerkvenem glasbenem opusu pristaš cerkvenih pesmi, naslonjenih na

besedila po cerkvenem letu (adventne, božične, postne, velikonočne, Marijine in evharistične pesmi). S stavki: *Pristop; Usmili se; Slava; Evangelij; Vera; Darovanje; Svet; Obhajilo I.; Obhajilo II.* in *Konec* pa je Jobst v tem opusu še utrdil to značilnost in kompozicijsko privrženost in konec koncev tudi kvaliteto.

Iz predvojnega časa (1936-37) je tudi moški zbor (a cappella) TOLMUN na besedilo žirovskega kaplana Avgusta Žavbija. Tudi tu se je Jobst naslonil na ritmično-metrično neurejeno literarno besedilo in bolj ali manj je taka v ritmičnem pogledu tudi glasbena faktura sicer strogega štiriglasnega kompozicijskega stavka. Jobstova kompozicijska vnema pa je delovala tudi tokrat in stavek tu pa tam preide celo v šestglasje. Jobst je bil v tem pogledu neke vrste inovator.

V povojnem času (po letu 1950), ko Jobstu lahko pripišemo še en kompozicijski vrhunec na področju solistične instrumentalne glasbe in pa mladinskih (pevskih) zborov, je najprej (1957) komponiral na narodno besedilo SAJ SEM PRAVIL MNOGOKRAT za moški zbor a cappella. Tudi zbor SONCE ČEZ HRIBČEK GRE je podobne kompozicijske in literarne fature, lahko pa pomeni skladateljevo nostalgčno ter globoko domovinsko vez z rodno Koroško, ki se pri Jobstu kar pogosto pojavlja, tako v izboru naslovov kakor tudi literarnih besedil za uglasbitev. Iz leta 1961 izvira še en mešani zbor a cappella MRAČNA JESEN, tokrat na skrajno ritmično-metrično urejeno besedilo slovenskega literata Črtomirja Šinkovca. Ena redkih zborovskih skladb, ki tudi v oblikovnem pogledu prinese dokaj komplicirano glasbeno obliko za zbor (!), kombinacijo med tridelno pesemsko in prekomponirano pesmijo ABB₁; čeprav tudi ta zbor predstavlja relativno kratek zapis melodije.

Družina Jobstovih pred svojo hišo v Žireh, septembra 1944

Fotografija Antona Jobsta (očitno iz vojnega časa, 1941–45)

Povojna leta med 1963 in 1970 prinesejo kar štiri zajetne orgelske zbirke v tisku Društva slovenskih skladateljev v Ljubljani: PET SKLADB, 1963; DVE LAHKI SKLADBI, 1965; ŠEST SKLADB, 1968 in (SEDEM) SKLADBE ZA ORGLE, 1970. Iz leta 1965 pa izvira še ena Jobstova kompozicija za mešani zbor a cappella NAŠA DOMOVINA, tokrat na besedilo koroškega rojaka-pesnika Valentina Polanška. Od že omenjenih številnih mladinskih zborov, ki so povečini izšli v Grlici (1958), pa še LUNA DREMLJE, na besedilo pesnika Ivana Albrehta. Iz zadnjega leta Jobstovega življenja (1981) je še natis kar dvajsetih orgelskih preludijev k cerkvenim ljudskim pesmim, ki jih je Jobst prav gotovo komponiral v zadnjih letih življenja, ni pa seveda nikakršnega dokaza, da bi vseh 20 preludijev komponiral prav v zadnjem letu življenja.

V bibliografskem pogledu in v okviru dosedanjih ugotovitev pa lahko seštejemo naslednji številčni glasbeni opus Antona Jobsta: PROFANA-POSVETNA DELA: 438 opusov, od tega: SCENSKA DELA – 6 (SPEVOIGRE-6); INSTRUMENTALNA DELA-170 (pihalni orkester = godba na pihala-10; mali orkester-39; plesni orkester-26, salonski orkester-12, zabavni orkester-1; harmonikarski orkester-1; komorna dela-61: (pevski) duet in instrumentalni kvintet-2, glas in instrumentalni kvintet-4, instrumentalni kvintet-31, zabavni trio-20, glas in klavir-2, violina in klavir-2; dela za solistične instrumente-59: za klavir-11, za orgle-46, za harmoniko-1, za flavto-1); ZBORI – 262 (S SPREMLJAVO-47: eno- in dvoglasni spevi-10, mešani zbori-3, moški zbori-2, mladinski in otroški zbori-32; BREZ SPREMLJAVE – A CAPPELLA-149 eno- in dvoglasni spevi-4, mešani zbori-36, moški zbori-52, ženski zbori-16, mladinski zbori-41) in brez znane zasedbe-66 del; SAKRALNA-CERKVENA-DUHOVNA DELA: 203 opusi, od tega: MAŠE-MAŠNE PESMI – 12; ZBORI – 191 (S SPREMLJAVO-112: mešani zbori in orgle-77, moški zbori in orgle-10, ženski zbori-1, mladinski zbori-12 in neugotovljeni zbori s spremljavo-12; BREZ SPREMLJAVE – A CAPPELLA-36: mešani zbori-16, moški zbori-7, ženski zbori-3, mladinski zbori-6, enoglasne-množične pesmi-zbori-4) in brez znane zasedbe – 43 del, torej **skupaj 641 del** v rokopisih in tiskih, ki so doslej ugotovljena. Čeprav je Jobst veljal pretežno za skladatelja sakralnih-duhovnih-cerkvenih del, je njegov opus na tako imenovanem profanem-posvetnem področju po številu ugotovljenih skladb številčnejši (438 del) od sakralnega-duhovnega-cerkvenega dela skladb (203).

Pomen slovenskega skladatelja, žirovskega organista, zborovodje, kapelnika in učitelja ter organizatorja Jobsta je po izkazanem kompozicijskem opusu in glasbeniškem delovanju večplasten. Prav gotovo velja v lokalnem okviru Žirov, Škofje Loke in tudi Slovenije za tehtnega nadaljevalca tako Premrlove kompozicijske šole na področju cerkvenih-duhovnih-sakralnih skladb (maše), za vrednega zborovskega skladatelja na področju najrazličnejših zborov (mladinski, mešani in moški zbori), v okviru stanovskega društva (Društvo slovenskih skladateljev, Ljubljana) pa še vedno velja za skladatelja, ki je izdal v tisku največje število solističnih orgelskih skladb v štirih zvezkih. Če primerjamo Jobsta s takratno slovensko, jugoslovansko in evropsko ter svetovno kompozicijsko srenjo, pa moramo žal ugotoviti, da ni stopal z njo v korak, kajti takratna svetovna glasbena produkcija tako na posvetnem, kakor tudi na cerkvenem kompozicijskem področju je močno prednjačila. Stilno pa Jobsta uvrščamo med skladatelje, ki so se gibali med romantiko in pozno romantiko, vendarle tudi v tem poznoromantičnem stilnem pogledu le na nekaterih kompozicijskih področjih.

SKLEP – POMEN

Ko Antona Jobsta postavljamo v čas in prostor, ugotavljamo, da je bilo najobsežnejše Jobstovo delo na področju organizacije, zborovodstva in kapelnštva v Žireh. K Jobstovemu poustvarjalnemu-reprodukcijskemu delu spada tudi vzgoja kar sedmih pevskih zborov, pouk glasbe na tamkajšnji gimnaziji, osnovni in glasbeni šoli, vodenje šolskega harmonikarskega orkestra, salonskega orkestra žirovskega »Sokola« in pihalnega orkestra tovarne Alpina. To delo razdelimo na posvetno ali

Ena zadnjih Jobstovih fotografij (Žiri, 23. maj 1981), ko je bil navzoč pri podelitvi Gallusove plakete

profano področje in cerkveno ali sakralno in temu (posvetnemu) dodamo še duhovno oziroma sakralno področje. Najpomembnejša je vsekakor vloga organista in pa zborovodje na žirovskem cerkvenem koru. In prav na enakem področju se suče še drugi Jobstov ustvarjalni segment – kompozicija. Tudi ta je razdeljen na posvetno in cerkveno področje. Po doslej ugotovljenih analizah skladb je Jobstova glasba, pa najsi je šlo za duhovno ali posvetno, še posebej karakteristična po svoji gibčnosti, ki je naravnost izbrana, čeravno je imel skladatelj prav s kompozicijskim elementom tempa kar precejšnje težave. Kljub temu pa je Jobstova glasba melodiozna, spевна in občuteno topla ter domača. V prenekateri od orgelskih skladb pa se tej ugotovitvi pridruži še zvočna barvitost, ki izvira iz številnih kromatičnih postopov tako v melodiji kakor tudi v harmoniji, še vse seveda v okvirih diatonike, vendar pa obogateno z alteracijami in modulacijami kot glavnim gonilom Jobstovih kompozicij nasploh.

Kljub vsemu navedenemu pa je Jobstovo delo še zelo daleč od pozne romantike, ki se je sicer v Evropi pojavila že po letu 1850. Takrat namreč so tradicionalno klasično formo zamenjali z novo, v kateri je dotedanje formalno načelo oblikovanja podleglo novemu vsebinskemu (na primer Franz Liszt s svojo najbolj značilno simfonično pesnitvijo). Jobstov prvi ustvarjalni vrhunec je bil med obema vojnama (1918–41), ko je prvič zablestel s številnimi cerkvenimi skladbami (zbori z orgelsko spremljavo in orgelske skladbe), in po drugi svetovni vojni (po 1950), ko je Jobst ponovno zablestel z mladinskimi zbori na posvetnem področju in v takrat na Slovenskem tako priljubljenem sorealističnem literarnem vsebinskem in glasbenem oblikovanju zborovske fraze ter še enkrat na solističnem instrumentalnem-orgelskem kompozicijskem področju. Takrat se je že ugotovljena pozna romantika iz sredine 19. stoletja (po 1850) kot postromantika nadaljevala v začetek 20. stoletja s skladatelji Wolfom, Mahlerjem, Regerjem in R. Straussom kot prehod k modernim smerem v glasbi, s katerimi pa Jobst prav tako nima skoraj nič skupnega. Kljub temu zveni Jobstov kompozicijski stavek v poznoromantičnem slogu še zlasti v številnih solističnih instrumentalnih (orgelskih) delih, ki jih je Jobst napisal preko 60 kompozicijskih enot in ki so nam po zvočnosti zelo blizu, ker v njih Slovenec Slovence po slovensko zapoje.¹ Jobstove orgelske skladbe pa so nasploh v tej poznoromantični barvitosti vseskozi vodile pred ostalimi v skladateljevem kompozicijskem opusu, čeprav so si bile ravno v tem analitičnem elementu oznake najbolj enake med seboj.²

Do sedaj so navajali precej manjšo številko posamičnih oblikovnih zvrsti Jobstovega kompozicijskega opusa in sicer 200 raznih pesmi za mešane, moške, ženske in mladinske zборе,³ ki pa jih je po pričujočih ugotovitvah precej več;⁴ in sicer je napisal okrog 500 kompozicij (372 profanih-posvetnih in 160 sakralnih-duhovnih), ob njih pa lahko računamo še na skupno 109 neraziskanih, zasedbeno nedoločljivih skladb, oziroma na dela, ki so se v tem času tudi za vedno izgubila. Kljub navedenim številčnim podatkom, ki v marsičem govore v prid posvetnim-profanim delom, pa je bil Jobst le predvsem in najprej cerkveni glasbenik, skladatelj in organist. Tako je njegov prispevek katoliški glasbi trajen.⁵

Marsikdaj pa se skladateljeva podoba pokaže tudi v drugačni luči od pričakovane. Povsem razumljivo je, da je bila taka kompozicijska osebnost, kot je bil Jobst že v življenju, predvsem ob številnih kompozicijskih uspehih in neuspehih nešteto-krat kritizirana, zdaj v pozitivni, zdaj v negativni luči. Ena izmed takih kritik, ki Jobsta prikazuje zgolj kot skladatelja zborovskih in orgelskih skladb, je izšla v Naših zborih leta 1955. Skladatelj naj bi v njih »... pisal tako, kot je čutil in kakor mu je velevalo srce... Njegova muzika je topla in domača. Je nekoliko odmaknjena

Žirovski pihalni orkester konec teh sedemdesetih let. Prvi z leve stoji kapelnik Anton Jobst

od čitalniških vzorov, vendar občutena in iskrena in ne bi nikoli mogla zatajiti dejstva, da ni vzniknila na naših tleh...⁶ Opazna pa je bila v Jobstovem kompozicijskem stavku spojenost besedil z glasbo in obratno. To naj bi sicer veljalo le za kompozicije z duhovno vsebino – za maše, komponirane za zборе s spremljevalnim orgelskim instrumentom,⁷ ker pa je Jobstov siceršnji kompozicijski opus kar najbolj obilen prav na zborovskem področju tudi na posvetni ravni, lahko to sicer parcialno kvaliteto v skladateljevi podobi in njegovem končnem orisu gladko posplošimo. V enih kakor drugih skladbah, ki so vezane na literarna besedila, je Jobst kar najbolj poudaril klenost le-tega. Prav zato pa je bila Jobstova kompozicijska bera v celoti razumljiva za številne in preproste poslušalce, ker je izhajala iz vsakodnevnih potreb...⁸ Bila je aplikativna in v najboljšem pomenu besede koristnostna oziroma utilitaristična. ...Jobstova kompozicija je vedno slonela na realnih tleh. Bila je razumljiva za poslušalce, in ker ni bila prezahtevna, je ustvarjala užitek pri študiju. Prav odtod velika razširjenost Jobstovih skladb. V njih se sicer kažejo znaki Premrlove kompozicijske šole, tako v uporabi kromatike, še bolj pa v uporabi in pisanem prelivanju harmonij. Jobst je nadalje zelo spreten v modulaciji. V harmonskem pogledu pa je šel Jobst še mnogo dlje od Premrla. Bogat pa je tudi v melodiki, ki jo poslušalec najprej »pobere«. Ta je pri Jobstu izrazita, spевна, v njej pa je veliko mehkoše. Nikoli ne zaide v monotonost, ampak se v običajno kratkih zamahih burno vzpenja do mogočnih vrhov in se spet spušča, kar razodeva prvenstvo čustev pred razumsko gradnjo.⁹

Kljub prenekerim negativnim in pozitivnim kritikam Jobstovega kompozicijskega glasbenega opusa, ki so jih napisali Luka Dolinar, Franc Kimovec, Josip Klemenčič, Zorko Prelovec, Stanko Premrl in Jože Trošt, je bil Jobst le najboljši predstavnik »Premrlove« kompozicijske šole. Z (Martinom) Železnikom (1891–1962), tudi skladateljem in organistom, sta morda svojega učitelja (Stanka) Premrla celo prekosila, kar je Premrl sam priznal (1930)...¹⁰ Težišče njunega (Železnik in Jobst) komponiranja je bilo v harmonski barvitosti in melodični izraznosti. Oba pa sta bila tudi ustvarjalnejša v adventnih in postnih pesmih kot pa v božičnih in velikonočnih pesmih, kadar je šlo za njuno kompozicijsko oznako na cerkvenem glasbenem področju.¹¹ Od že omenjene ozko stilno opredeljene Jobstove glasbene kompozicije, ki naj bi nihala med romantiko in pozno romantiko pa seveda najdemo tudi take, ki celoten Jobstov glasbeni opus dokaj posplošijo. Njim se v sklepu tudi pridružujemo, saj smo razlagali Jobsta kot skladatelja—ustvarjalca brez kakršne-

Žirovska

Darina Konec,
uradilnica, Anton Jobst

KREPKO, V KORAKU

Oj, mi smo pa tam na ži - rov - skem do - ma, v pre - le - pi do - lini - si na kon - cu sve - ta. Smo
skri - ti med hri - bi, pa to nič ne de, po ce - lem nas sve - tu po - zna - jo lju - dje. Smo
skri - ti med hri - bi, pa to nič ne de, po ce - lem nas sve - tu po - zna - jo lju - dje.

Žirovska

Napisala:
Darina Konec
Uglasbil:
Anton Jobst

*Oj, mi smo pa tam na Žirovskem doma,
v prelepi dolini na koncu sveta.
Smo skriti med hribi, pa to nič ne de,
po celam nas svetu poznajo ljudje.*

*Pri nas na Žirovskem navada je ta,
da glavico brihtno Žirovec ima!
In vedno pripravne pa pridne roke
in zraven še dobro, veselo srce.*

*Če hočete vamo po svetu hodit,
vsaj enkrat na našo plat morate prit,
da boste kupili si gozdarjev par,
Žirov pozabili ne boste nikdar.¹¹*

koli prave kompozicijske šole. In Premrlova orglarska šola prav gotovo to ni bila. Mnogo več kompozicijskega znanja je v Jobstovem kompozicijskem udinganju, ki ga je opravljal ves čas svojega mnoga bolj »uradnega« poustvarjanja v Žireh, kakor pa v delovanju Jobsta kot ustvarjalca. Kljub Premrlovemu mentorstvu je Jobst bolj skladateljski samouk kakor pa akademsko izobraženi skladatelj, kar pravzaprav niti ni bil. Tudi zato se je »... skladatelj skušal čimbolj približati izvirnosti in vnesti v svoje delo čimveč pristno slovenskih motivov. Njegovo glasbo odlikuje bogata harmonija in velika melodičnost, med njegovimi deli pa najdemo vse: od virtuoznih orgelskih skladb pa do cerkvenih pesmi, ki jih lahko poje vsak zbor«...¹²

Jobstov vsesplošni in še sploh slovenski ter gorenjski in škofjeloški ter zopet lokalno kar najbolj obarvani žirovski pomen je večplasten. Čeprav smo primerjali Jobsta kot skladatelja z velikani zahodnoevropske ali svetovne glasbe tako na področju svetne kakor posvetne glasbene zapuščine, kar je morda celo neumestno, je njegova vrednost tako po številkah v celotnem opusu in zaradi časa in kraja nastanka teh skladb kar sprejemljiva. Jobst se sam ni imel za velikega skladatelja. To vsekakor kažejo številni avtoportreti v zapisih v že omenjeni zapuščini in tudi njegovi tonski in fotografski posnetki. Njegova bera na kompozicijskem področju je naravnost zgledna. Čeprav je ustvaril precej več del na posvetnem področju, je vrednejši na tako imenovanem cerkvenem glasbenem kompozicijskem področju, kjer je bila pač konkurenca manjša, zahteve in pa kriteriji, ki jim je bila ta glasba podvržena, pa naravnost v zaostanku za posvetnimi. Jobst je bil pomemben slovenski skladatelj nasploh, hkrati pa tudi na poustvarjalnem glasbenem področju. Zgledni skladateljski podobi Antona Jobsta z obširnim opusom dodamo še bolj zgledno podobo Jobsta kot organista, glasbenega pedagoga, zborovodje in kapelnika, torej široko razvejanega glasbenega reproduktivca. Stilno smo ga poskušali postaviti v prostor in čas, prav tako pa predvsem, in kar je bila glavna namera predstavitve Jobstove podobe, izmeriti skladateljev in glasbenikov ustvarjalni in poustvarjalni glasbeni opus.

Naj pomeni pričujoči prispevek kamenček v mozaik nadaljnega spoznavanja Antona Jobsta, s tem pa tudi dopolnitev številnih dosedanjih pomnikov kulturnih delavcev loškega »okraja« v preteklosti in sedanjosti, ki skoraj vsi po vrsti v glavnem zaobidejo glasbenike, kot da je njihovo mesto zgolj in le na glasbenem odru, med notami, med toni in zvoni, med glasbo, in da ga med besedami ni.

Opombe

¹ Prim.: *Sporod orgelskega koncerta v Št. Petru pri Št. Jakobu v avstrijskem Rožu*, 1. junij 1989.

² Prim.: F. Križnar, *Žirovski občasnik* 10, 1989, št. 15, str. 143.

³ Prim.: V. Novak, *Žirovski občasnik* 3, 1981, str. 21.

⁴ Prim.: F. Križnar, *Anton Jobst* (tipkopis), 1989, str. 99–135 (bibliografski pregled kompozicij).

⁵ Prim.: *Žirovski občasnik* 3, 1981, str. 19.

⁶ Prim.: *Naši zbori* 10, 1955 in prepis istega (rokopis A. Zajec); prim.: arhiv Marije Jobst v Žireh, Polje 34 (fotokopijo istega hrani F. Križnar).

⁷ Prim.: E. Škulj, *Družina*, 9. 8. 1981, str. 6.

⁸ Prim.: E. Škulj, *Cerkveni glasbenik* 74, 1981, št. 10–12, str. 103–104.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ *Ibidem*.

¹² Prim.: K. T., *Družina*, 13. 9. 1972, str. 7.

- Anton Jobst, 1894–1981 – In memoriam, *Žirovski občasnik* 3, 1981
- Demšar T., *Anton Jobst in posvetni zbori*, seminarska naloga (rokopis) Akademija za glasbo v Ljubljani 1989.
- Gradivo*, notno gradivo, delno kot viri in drugo v arhivih in knjižnicah Društva slovenskih skladateljev, Narodne in univerzitetne knjižnice-Časopisne zbirke, NUK-Glasbene zbirke, RTV Ljubljana, Slovenskega biografskega leksikona Slovenske akademije znanosti in umetnosti – vsi v Ljubljani (foto-arhivi, glasbene kasete in trakovi, kartoteke, katalogi, mape itd.). Skladateljeva (A. Jobst) zapuščina – arhiv na naslovu skladateljve vdove Marije Jobst, Žiri, Polje 34. Gradivo Alfonza Zajca, Žiri, Cesta XXXI. divizije 29 – enega prvih popisovalcev in urejevalca gradiva A. Jobsta–zapuščine in pisca člankov o A. Jobstu. Komplet arhivskega gradiva z obeh zgornjih naslovov pa je na fotokopijah, fotografijah, izvirmikih, nototeki, kartoteki in mikrofilmih še dodatno v duplikatu na naslovu avtorja – F. Križnarja kot rezultat raziskovalne naloge tudi s finančno pomočjo občinskih Kulturne in Raziskovalne skupnosti Škofja Loka, 1986–89.
- Križnar F., *Anton Jobst* (monografija-tipkopis), Škofja Loka 1989.
- Križnar F., *Izbor orgelskih skladb A. Jobsta*, interna izdaja, Škofja Loka 1988.
- Križnar F., *Izbor posvetnih zborov A. Jobsta*, interna izdaja Zveze kulturnih organizacij Škofja Loka, januar 1989.
- Križnar F., Žirovski rojak in slovenski skladatelj Anton Jobst in njegove orgelske skladbe, *Žirovski občasnik* 10, 1989, št. 15.
- K.T., Biserni jubilej (60-letnica delovanja!) Antona Jobsta, *Družina*, l. 21, 1972, št. 17 (13. 9. 1972).
- Naši zbori, l. 10, 1955.
- Novak V., Antonu Jobstu v slovo, *Žirovski občasnik* 3, 1981.
- Sporod* orgelskega koncerta v Št. Petru pri Št. Jakobu v avstrijskem Rožu, 1. junij 1989.
- Škulj E., Anton Jobst (1894–1981) *Družina*, l. 30, 1981, št. 31 (9.8.1981).
- Škulj E., Anton Jobst (1894–1981), *Cerkveni glasbenik* 74, 1981, št. 10–12
- Tomanič A., radijski posnetek orgelskega recitala z deli A. Jobsta, Škofja Loka, 24.9.1988 (posnetek radijske oddaje na 3. programu Radia Ljubljana, 23.12.1988, RTV Ljubljana).
- Trobina S., *Slovenski cerkveni skladatelji*, založba Obzorja, Maribor 1972.
- Zajec A., Anton Jobst 80-letnik, *Loški razgledi* 21. 1974, str. 285–86 (s sliko).
- Zajec A., Skladatelj Anton Jobst (1894–1981), *Loški razgledi* 28. 1981, str. 301–302 (s sliko).

Zusammenfassung

Der slowenische Komponist und Musiker Anton Jobst aus Žiri (geb. am 12. 9. 1894 in Egg bei Hermagor im österreichischen Gailtal – gest. am 11. 7. 1981 in Žiri) hat ein ziemlich umfangreiches Musikopus hinterlassen: 641 Werke, davon 438 weltliche und 203 kirchliche Werke. Am wichtigsten sind seine Messelieder für gemischten Chor und Orgel, darauf folgen seine weltlichen Chöre. Aus der Zwischenkriegszeit (1920–1941), als Jobst den ersten seiner kompositorischen Höhepunkte auf dem Gebiet der Kirchenkompositionen, komponiert für gemischten Chor und obligate Orgel, erreichte, stammt überdies noch eine kurze slowenische Messe. Nach dem Zweiten Weltkrieg (nach 1945) erreichte Jobst noch den zweiten kompositorischen Höhepunkt auf dem Gebiet der Jugendchöre und solistischen Orgelkompositionen.

Jobsts Kompositionssatz ist einfach (Melodie, Form und Rhythmus), besetzungsmäßig interessant (Chöre und solistische instrumental-Organwerke) sowie harmonisch originell. Eben im harmonischen Teil seines Kompositionssatzes bewegt er sich in stilistischer Hinsicht zwischen Romantik und Spätromantik. Außer auf dem Gebiet des kompositorischen Musikopus war jedoch Jobst während seines ganzen Organistenamtes in Žiri, wo er mit kurzen Pausen den Großteil seines Lebens verbrachte (1912–81), noch auf dem Gebiet der Musikreproduktion aktiv. Im kirchlichen Bereich wirkte er auf der Sängerempore der Pfarre von Žiri und war durchweg ein ausgezeichneter Organist und Chordirigent; außerdem leitete er in Žiri noch zahlreiche weltliche Sängerkhöre, ein Salonorchester, eine Blaskapelle und betätigte sich überdies als Musiklehrer an der Volks- und Musikschule sowie am dortigen Gymnasium und war ein vorzüglicher Musikorganisator und Pädagoge.